

بازه زمانی میان 2006 تا 2011، طلایی‌ترین سال‌های حکمرانی دومین سازنده بزرگ تراشه بر بازارهای دسکتاپ بود. به لحاظ آماری، ای‌ام‌دی در بهترین وضعیت فروش و سهم بازار قرار داشت. افزایش مجموع درآمدها، موجب شد تا ای‌ام‌دی به سمت توسعه طرح‌های تحقیقاتی خود گرایش پیدا کند.

ایجاد خط تولید پردازنده‌های «فیوژن» به عنوان اولین ایده بلندپروازانه این شرکت در عرضه پردازنده‌های مجهز به واحد گرافیکی کافی بود تا نام AMD را به عنوان اولین سازنده پردازنده‌های APU جهان مطرح کند. همچنین خرید شرکت ATI هم روحیه این شرکت را مضاعف کرد تا با تمام توان بر رقیب سنتی خود بتازد. اما در سوی دیگر، شرکت اینتل حال‌وروز خوبی نداشت و اخراج 11 هزار نفر از پرسنل خود گواهی بر اوضاع وخیم این شرکت بود. اما طعم شیرین این پیروزی موجب شد تا پای طرح‌های دیربازده به بخش تحقیق و توسعه ای‌ام‌دی راه یابد. این شرکت بدون در نظر گرفتن ظرفیت‌های موجود، شروع به توسعه طرح‌هایش کرد و این سیاست، امپراطور پردازنده‌های دسکتاپ جهان را به سمت ورشکستگی کشاند.

از این پس، سرعت رشد صنعتی و درآمدهای این شرکت روزبه‌روز کمتر شد و به‌روزرسانی لیتوگرافی تراشه‌ها نیز سناریوی عقب‌ماندگی ای‌ام‌دی از اینتل را تکمیل کرد. در این مقطع زمینه مساعدی برای اینتل مهیا شده بود تا با عرضه پردازنده‌های آی‌وی‌بریج با تراشه گرافیک داخلی، ضربه نهایی را بر پیکر ای‌ام‌دی وارد کند. توقف طرح «بارسلونا» در سال 2006 و تاخیر در عملیاتی کردن طرح «فیوژن» موجب شد تا اینتل بیشترین بهره را از غیبت رقیبش در بازار پردازنده‌های دسکتاپ کسب کند. اینتل در بازه زمانی بین عرضه پردازنده‌های فنوم تا بولدورز، سری Core را وارد بازار کرد و عملکرد فوق‌العاده آنها وجود هر تردیدی را منتفی کرد. البته ای‌ام‌دی سری FX خود را با هیاهوی تبلیغاتی فراوان وارد بازار کرد، پردازنده‌ای که علیرغم تاکید مدیران این شرکت، حتی تاب رقابت با مدل‌های میان‌رده سری Core اینتل را نیز نداشت!

از این زمان به بعد، اوضاع ای‌ام‌دی روزبه‌روز بغرنج‌تر شد تا اینتل بتواند به عنوان بزرگ‌ترین سازنده پردازنده در بازارهای جهانی یکه‌تازی کند. اما تولید کارت گرافیک‌های «رادئون» نیز به زودی بر مشکلات ای‌ام‌دی افزود؛ محصولی که تراشه گرافیکی با لیتوگرافی 40 نانومتر داشت. اما مصرف انرژی بیش از اندازه و تولید حرارت زیاد، زمینه را برای نفوذ انویدیا به بازار فراهم کرد. حالا ای‌ام‌دی باید در دو جبهه می‌جنگد: «پردازنده و تراشه گرافیکی»!

از این زمان به بعد، اوضاع ای‌ام‌دی روزبه‌روز بغرنج‌تر شد تا اینتل بتواند به عنوان بزرگ‌ترین سازنده پردازنده در بازارهای جهانی یکه‌تازی کند. اما تولید کارت گرافیک‌های «رادئون» نیز به زودی بر مشکلات ای‌ام‌دی افزود؛ محصولی که تراشه گرافیکی با لیتوگرافی 40 نانومتر داشت. اما مصرف انرژی بیش از اندازه و تولید حرارت زیاد، زمینه را برای نفوذ انویدیا به بازار فراهم کرد. حالا ای‌ام‌دی باید در دو جبهه می‌جنگد: «پردازنده و تراشه گرافیکی»!

اما اوایل سال 2016، خبرهایی مبنی بر تولید پردازنده‌های پرهسته و توانمند از سوی ای‌ام‌دی مورد تایید کارشناسان قرار گرفت. این بار صحبت از ورود پردازنده‌ای بود که با معماری موفق Zen تولید شده است. «رایزن» برگ برنده‌ای بود که در ماه‌های گذشته و در جریان CES2017 به صورت رسمی معرفی شد. پردازنده‌های این خانواده توسط سوکت جدید AM4 حمایت می‌شوند و اعضای ارشد آن با بهره‌مندی از هشت هسته حقیقی و شانزده رشته پردازش مجازی، راندمانی را ارائه می‌کنند که تا پیش از این در هیچ پردازشگر دسکتاپی مشاهده نشده است!

در جبهه مقابل، آمارها نشان می‌دهند که دو خانواده اسکای‌لک و کیبلیک اینتل در دو سال گذشته بیشترین سهم از فروش پردازنده‌های دسکتاپ را به خود اختصاص داده‌اند. اما رایزن با برخورداری از دو مولفه ارزشمند «راندمان بالا و قیمت پائین» می‌تواند علاوه بر کمک به ای‌ام‌دی برای بازگشت به نقطه اوج، لطمه بزرگی به سهم کیبلیک در بازار دسکتاپ وارد کند. معماری مدرن رایزن به حدی قابل اتکا است که پتانسیل تبدیل شدن به یک اسطوره سیلیکونی را دارد. پشتیبانی از حافظه‌های DDR4، معماری SMT (پردازش بیش از دو رشته مجازی در یک لحظه توسط هر هسته)، استفاده از اینترکانکت‌های پرسرعت داخلی و استفاده از تراشه گرافیکی قدرتمند «وگا»، تنها بخشی از المان‌های درخشان اعلام شده خانواده رایزن با لیتوگرافی 14 نانومتر است. به هر تقدیر نباید فراموش کرد که صنعت پردازنده، بالندگی خود را مدیون بسیاری از نوآوری‌های ای‌ام‌دی است. اولین فرکانس یک گیگاهرتزی در پردازنده‌ها، عرضه حافظه نهان سطح سوم، انتقال کنترلر حافظه به داخل پردازنده، عرضه پردازنده‌های دو هسته‌ای و حمایت از DX11، مواردی هستند که اولین بار توسط ای‌ام‌دی وارد صنعت تولید پردازنده شدند.

حالا به نظر می‌رسد زمان درخشش مجدد این شرکت فرار رسیده و پس از گذشت نیم دهه از حکمرانی اینتل و انویدیا، قرار است ای‌ام‌دی با رایزن‌های استوار بر پلتفرم زن، خاطرات خوش دهه گذشته را بار دیگر برای طرفدارانش بازسازی کند. خانواده رایزن ای‌ام‌دی در سه کلاس سرور با سری ناپلز، دسکتاپ با سری رایزن و مجتمع با سری راون‌ریج امسال روانه بازار مصرف می‌شوند.

تاریخ انتشار:

25 اسفند 1395